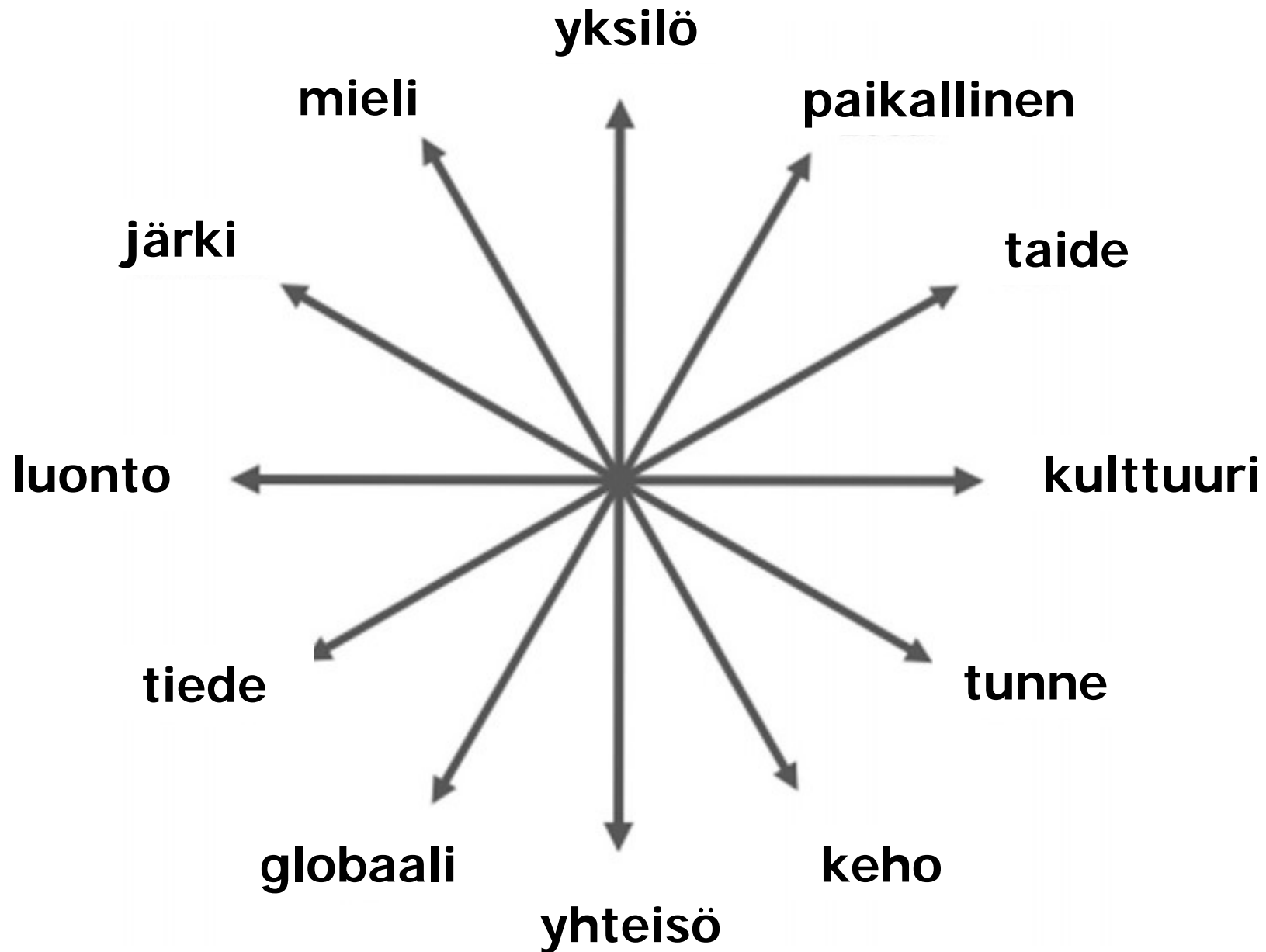

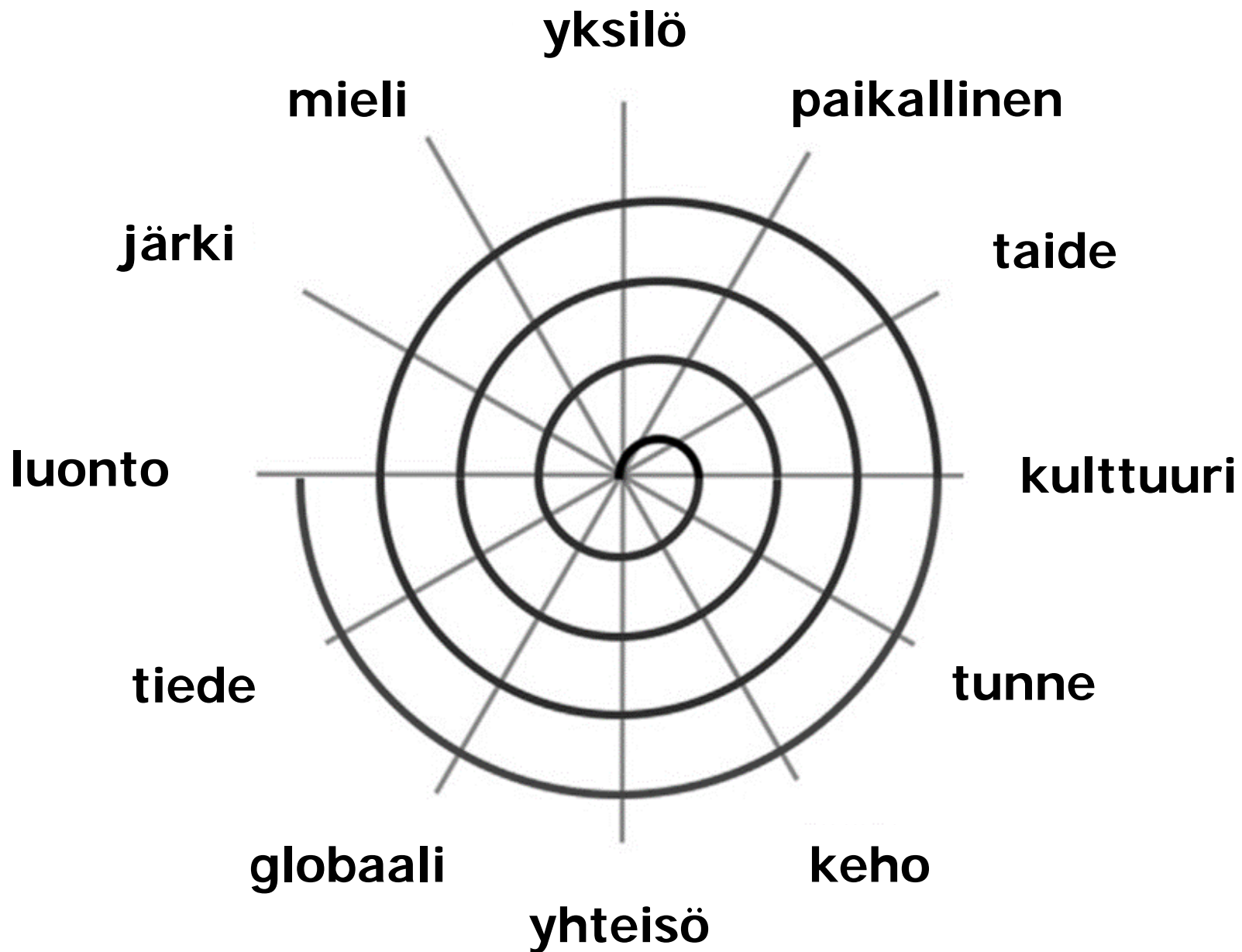
Kohti hyvinvointi- kokemuksen maksimia

Arto O. Salonen

www.artosalonen.com

@artoOsalonen

SISÄLTÖ

1. Mistä hyvinvoinnissa on kyse?
2. Ubuntu – minä olen, koska sinä olet
3. Miltä vahva yhteisö tuntuu?
4. Kuinka hyvinvointikokemusta avarretaan?
5. Mikä on ihmisen rooli teknologisoituvassa työelämässä?
6. Kohti ihmisen täyttä mittaa

Mistä hyvinvoinnissa
on kyse?

1

ELINTASO (standard of living)

Näytelmän kulussit
Aineellinen edistymisen
Määrälliset kriteerit

ELÄMÄNLAATU (quality of life)

Näytelmän juoni
Aineeton edistymisen
Laadulliset kriteerit

Hyvinvointikäsitteessämme
korostuu elintason
parantaminen? Elämä on
suoritus? Olemme olemassa
talouskasvua varten?

2

Ubuntu – minä olen,
koska sinä olet

“Jotta minä voisin olla
minä, tarvitsen sitä, että
sinä olet sinä.”

-Desmond Tutu

Jokaisessa ihmisessä on jotakin pysäyttävän kaunista.

“Kun sinä pienennät ja
alistat minua, pienennät
ja alistat itseäsi.”

-Desmond Tutu

Köyhyyttä on se,
ettei ole yhteyttä ihmisiin,
joiden kanssa jakaa
elämän ilot ja surut.

3

Miltä vahva yhteisö
tuntuu?

Organisaation, yhteisön tai yhteiskunnan vahvuus mitataan suhtautumisessa erilaisuuteen. Uudet ajatukset syntyvät tavanomaisuutta säröyttämällä. Ilman uusia ajatuksia ei ole edistymistä. Jäljelle jää vain samanlaisuuden toistamista ja sen mukanaan tuomaa taantumista.

Vahvassa yhteisössä ihminen yltää omaan parhaaseensa

- A Kokemus omaehtoisuudesta
- B Kokemus pystyvyydestä
- C Kokemus kuulumisesta

Deci, E. L., Ryan, R. M., & Guay, F. (2013). Self-determination theory and actualization of human potential. Teoksessa D. McInerney, H. Marsh, R. Craven, & F. Guay (Eds.), *Theory driving research: New wave perspectives on self processes and human development*. Charlotte, NC: Information Age Press. 109-133.

Deci, E. L., & Ryan, R. M. (2012). Self-determination theory. Teoksessa P. A. M. Van Lange, A. W. Kruglanski, & E. T. Higgins (Eds.), *Handbook of theories of social psychology: Vol. 1*. Thousand Oaks, CA: Sage. 416-437

Deci, E. & Ryan, R. (2008). Self-Determination Theory: A Macrotheory of Human Motivation, Development, and Health. *Canadian Psychology* 49(3), 182-185.

Deci, E. L., & Ryan, R. M. (2000). The 'what' and 'why' of goal pursuits: Human needs and the self-determination of behavior. *Psychological Inquiry*, 11, 227-268.

Deci, E., & Flaste, R. (1995). *Why We Do What We Do. Understanding Self-Motivating*. New York: Penguin.

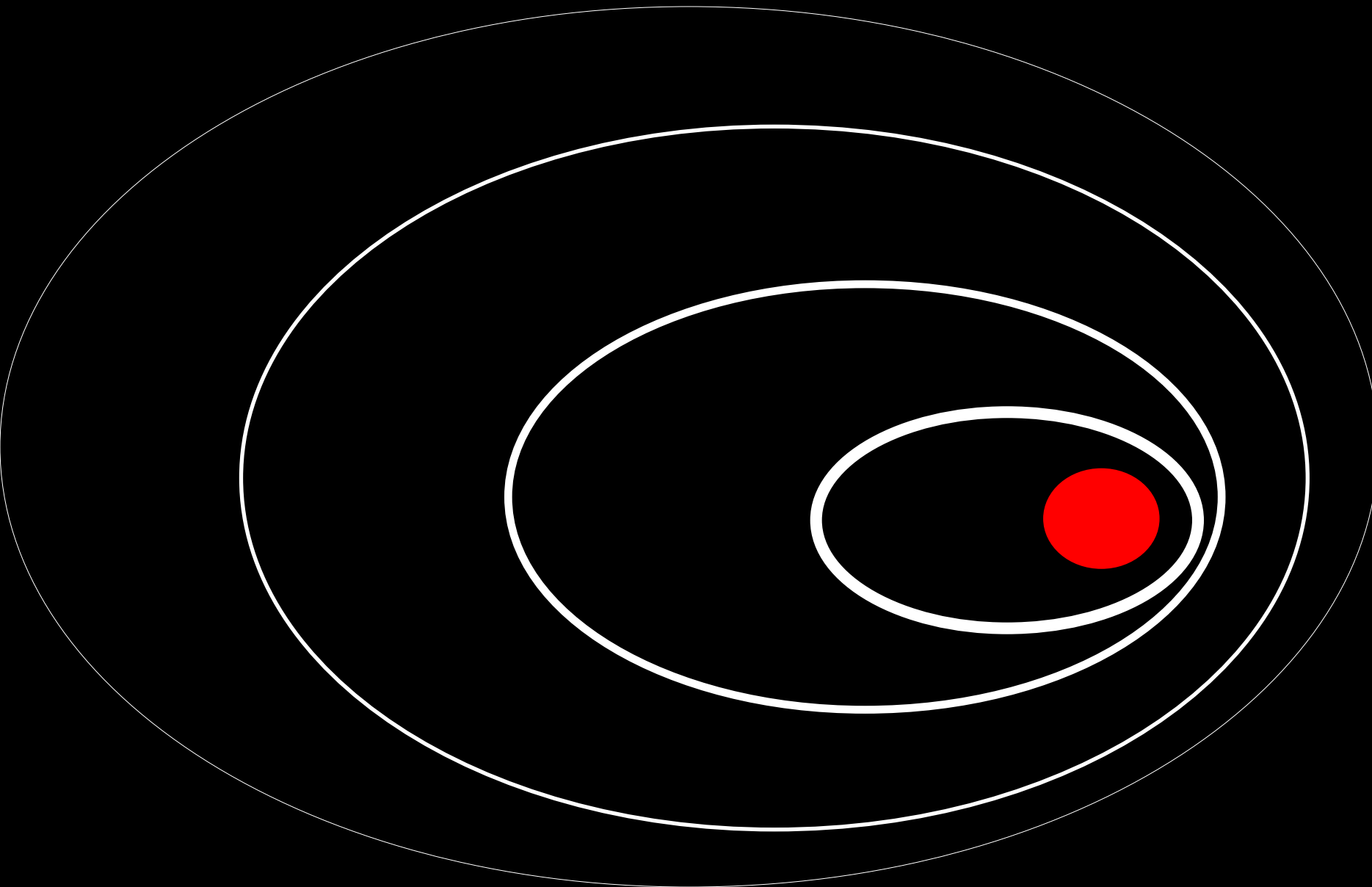
Ryan, R. M., & Deci, E. L. (2000). Self-determination theory and the facilitation of intrinsic motivation, social development, and well-being. *American Psychologist*, 55, 68-78.

	Reiluus	Solidaarisuus	Turvallisuus
YKSILO	Loukkaamattomuus	Myötätuntoisuus	Puhtaat ajatukset
YHTEISÖT	<ul style="list-style-type: none"> ▪ samanarvoisuus ▪ yhdenvertaiset mahdollisuudet 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ huolenpito ▪ haavoittuvuus 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ luottamus ▪ avoimuus ▪ pelosta vapaa ilmapiiri

4

Hyvinvointikokemuksen
avartaminen

Ketä ja mitä elämänpiiriini sisältyy?

- minä
- yhteisöt
- yhteiskunta
- maapallo
- kaikkeus

Merkityksellisyyden kokemisen avartuminen

Maailmankuva	minäkeskeinen		ihmiskeskeinen		elämäkeskeinen		ekosysteemikeskeinen		
Huolenpidon piiri	Minä	Perhe	Sukulaiset ja ystävät	Kansakunta	Kaikki ihmiset	Ihmiset ja muut eläimet	Ihmiset, muut eläimet ja kasvit	Eko-systeemit	Planeetta

Merkityksellisyyden kokemukset rikastuvat

Salonen, A. (2019). Is Sustainability about Education for Life Satisfaction? Sustainability 11(3), 612

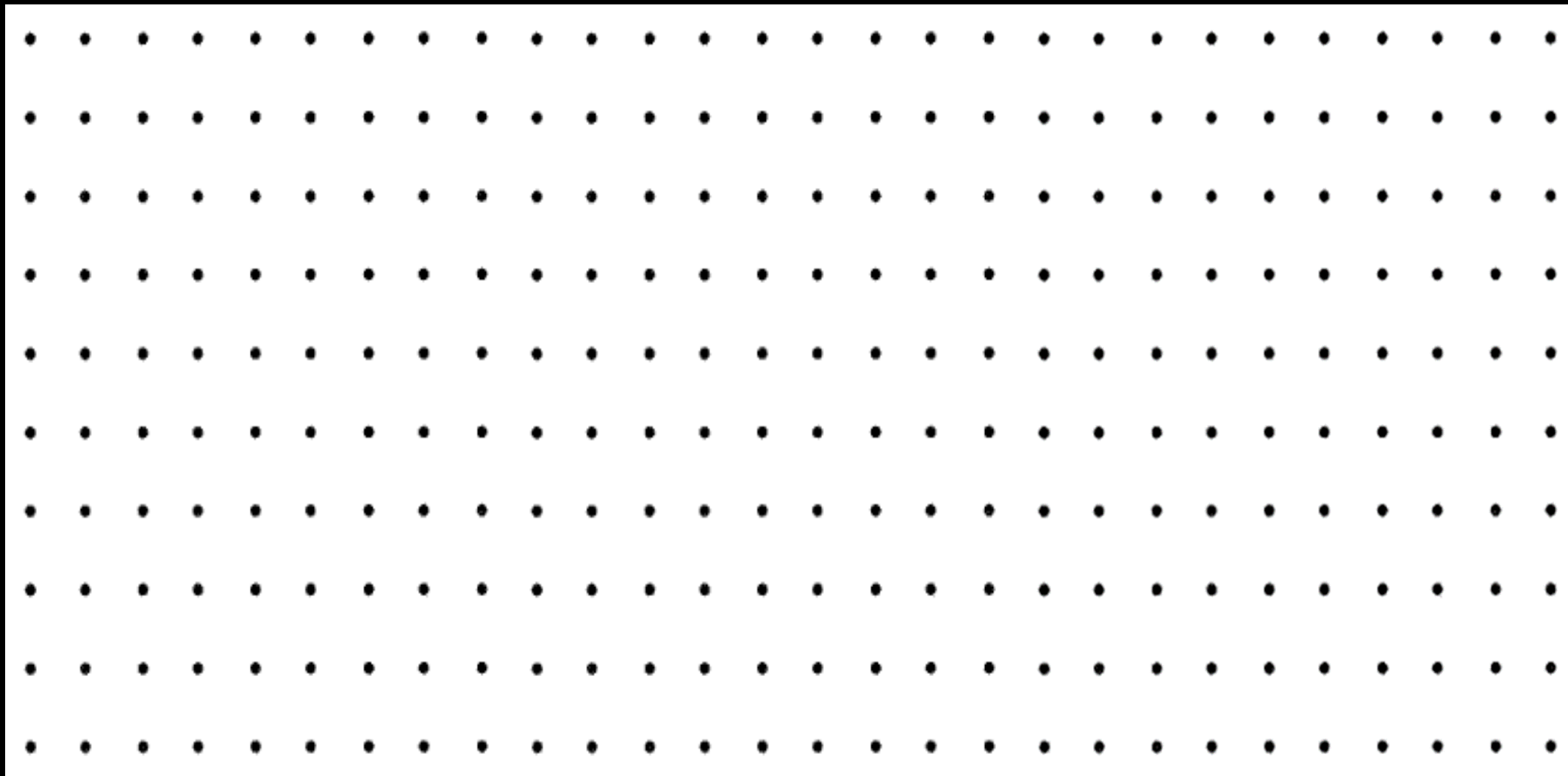
Salonen, A. (2019). Transformative responses to sustainability. In: Leal Filho W. (Ed.) Encyclopedia of Sustainability in Higher Education. Cham: Springer.

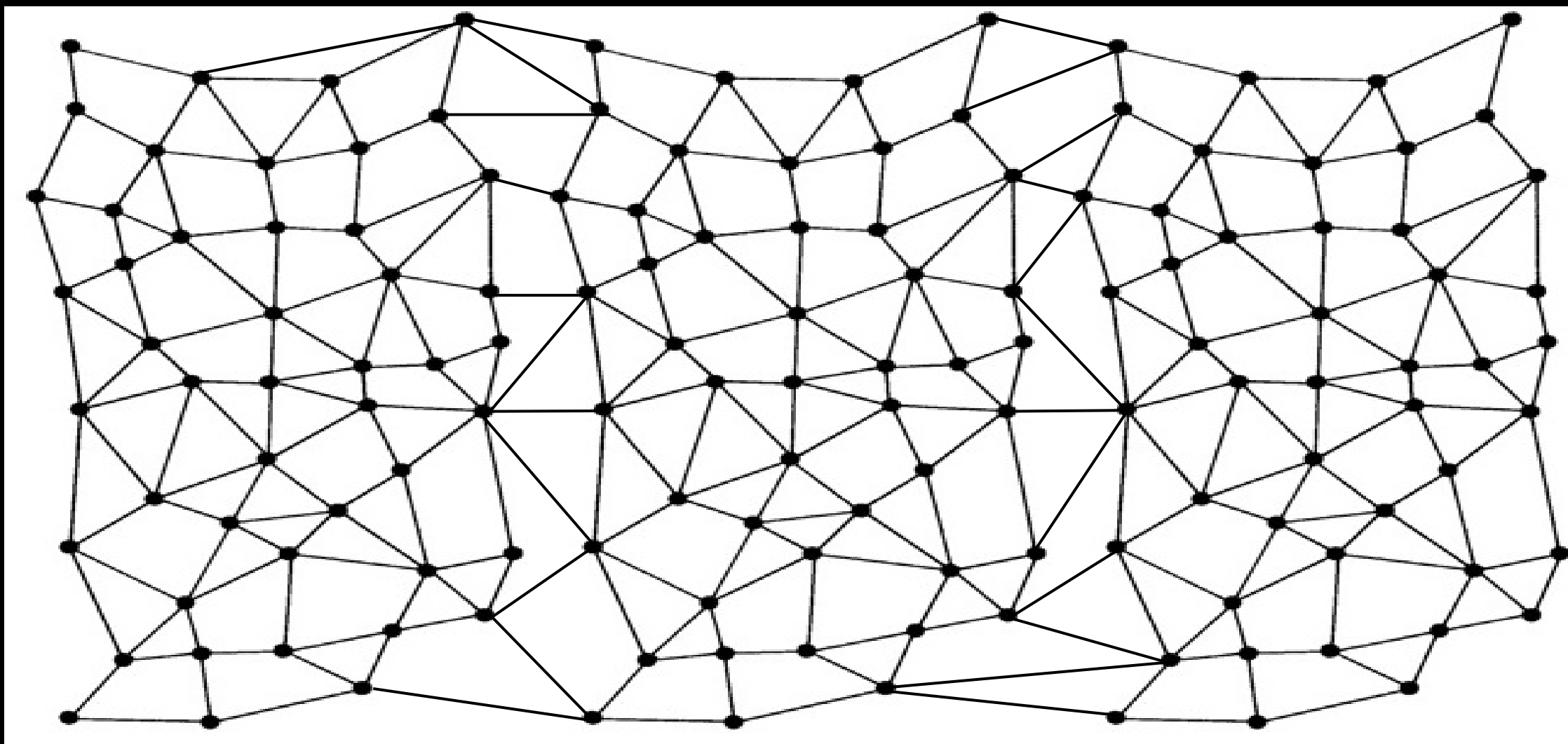
Salonen, A. & Hakari, S. (2018). Early Childhood Educators and Sustainability: Sustainable Living and Its Materialising in Everyday Life. Utbildning & Demokrati 27(2), 81-102

Salonen, A. & Joutsenvirta, M. (2018). Vauraus ja sivistys yltäkylläisyyden ajan jälkeen. Aikuiskasvatus 38(2), 84-101

Salonen, A. & Konkka, J. (2015). An Ecosocial Approach to Well-Being: A Solution to the Wicked Problems in the Era of Anthropocene. Foro de Educación 13(19), 19-34.

Salonen, A. & Åhlberg, M. (2012). The Path towards Planetary Responsibility – Expanding the Domain of Human Responsibility Is a Fundamental Goal for Life-Long Learning in a High-Consumption Society. Journal of Sustainable Development, 5(8), 13-26.

Jokapäiväiset,
monenlaiset
kiinnittymiset tarjoavat
elämälle
merkityssisältöjä.

5

Mikä on ihmisen rooli
teknologisoituvassa
työelämässä

**Samanlaisina toistuvat
työtehtävät
automatisoidaan
ensimmäiseksi**

> Huomio kiinnittyy siihen, mikä on ihmiselle ominaista ja ainutlaatuista.

Työstä toiseen siirrettävät taidot korostuvat

siirrettävissä oleva
osaaminen

substanssiosaaminen

- oppimaan oppiminen
- elämänhallinta, itsereflektio
- luova ongelmanratkaisu
- yhdessätoiminen, vuorovaikutus

KOROSTUU NYT

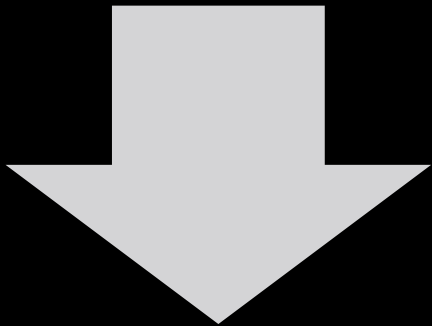
- **tiedot**
- **taidot**
- **pystyvyydet**
- **osaamiset**
- **kompetenssit**

TULEVAISUUDESSA

- **suhtautuminen**
- **asennoituminen**
- **motivoituminen**
- **itseohjautuminen**
- **itsereflektio**

Teknologiat pitävät huolta vauhdista

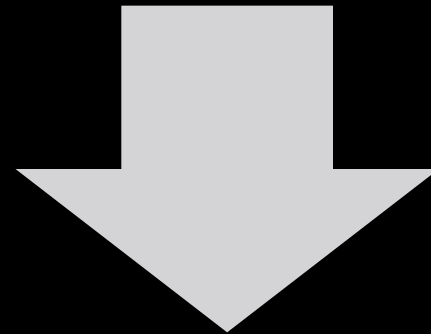
- teknologiat ovat orjia
- lukittu todellisuuden hahmottaminen
- määrällinen orientaatio
- tekoäly ei tiedosta omaa olemassa olemistaan

Olemassa olevan parantelu

Ihminen näyttää suunnan

- ihminen on isäntä
- avoimuus uusille tulkinnoille ympäröivästä maailmasta
- laadullinen orientaatio
- ihminen tiedostaa oman olemassaolonsa

Uuden maailman kuvittelu

6

Kohti ihmisen täyttä
mittaa

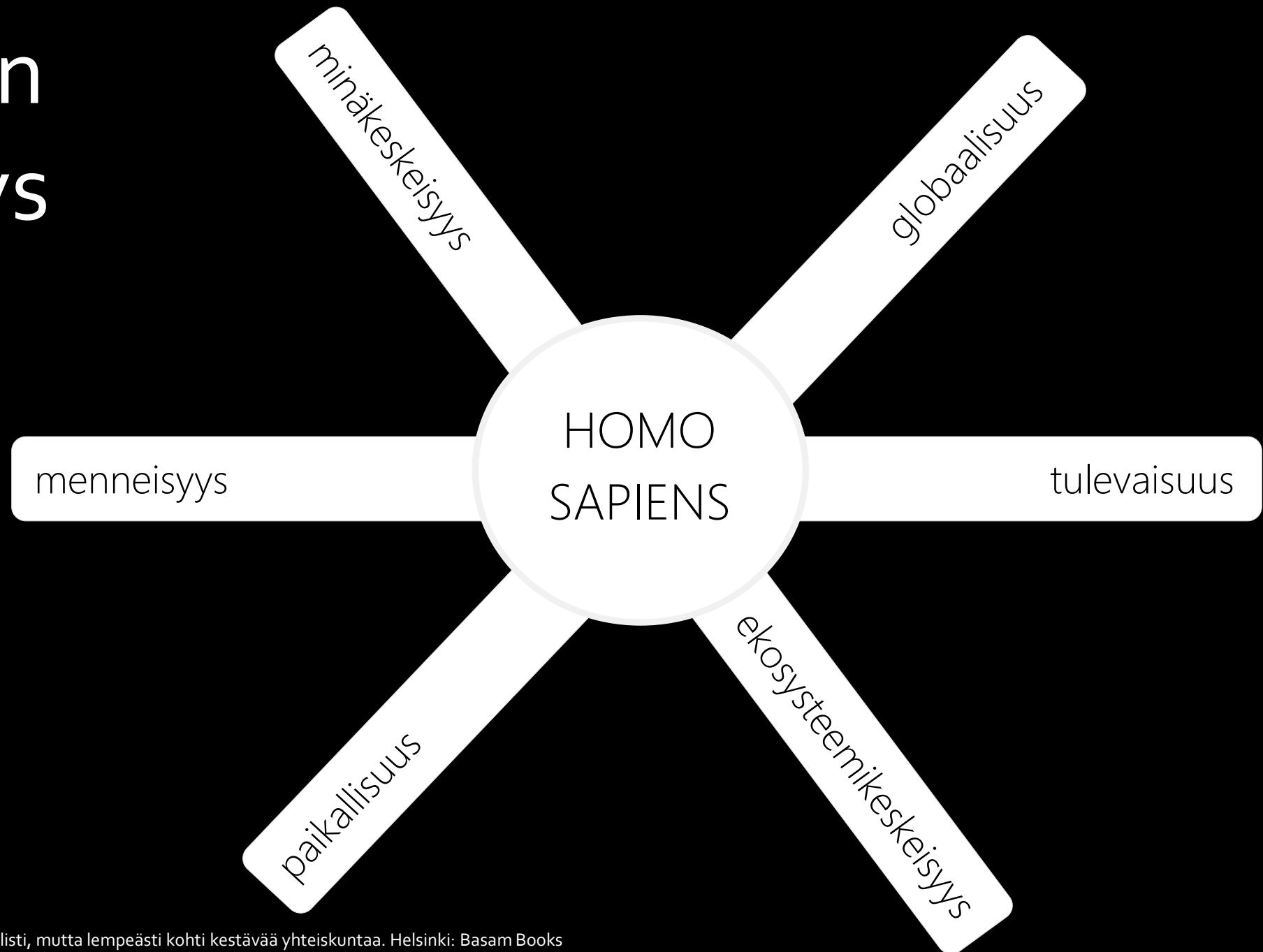
Sivistyminen on omasta
ainutlaatuisuudesta tietoiseksi
tulemista, sen jatkuvaa ylittämistä ja
käyttämistä hyvyyden, totuuden ja
kauneuden lisäämiseksi yhteisöissä,
yhteiskunnassa ja maailmassa, jotta
hyvän tulevaisuuden toivo vahvistuisi.

KULTTUURIN ROOLI HYVINVOINNISSA

Kuvataiteet, musiikki, näyttämötaide,
kirjallisuus, tanssi, leikki...

1. Tuottaa havahtumisia
2. Saattaa toisenlaiseen
3. Täydentää ja uudistaa todellisuuskäsitystä
4. Tarjoaa merkityksiä olemassaololle
5. Ylevöittää mieltä
6. Vahvistaa myötätuntoa

Planetaarinen sivistyskäsitte

Joutsenvirta, M. & Salonen, A. (2020). *Sivistys vaurautena. Radikaalisti, mutta lempeästi kohti kestävää yhteiskuntaa*. Helsinki: Basam Books

Salonen, A. (2020) *Planetaarinen sivistys on vastaus aikamme ongelmiin*. UEF: Puheenvuoroja

Salonen, A. & Siirilä, J. (2019). *Transformative Pedagogies for Sustainable Development*. In: Leal Filho W. (Ed.) *Encyclopedia of Sustainability in Higher Education*. Cham: Springer.

Hymyilevän tulevaisuuden perusta

Hyvinvoiva planeetta	Hyvinvoivat yhteisöt	Hyvinvoiva ihminen
Ihmisen ja muun luonnon välinen tasapaino	rauha, terveys, yhteenkuuluminen	Mahdollisuus kokea elämä arvokkaaksi ja merkitykselliseksi

Hyvän tulevaisuuden näkymä

Elämän tarkoitus	kukoistaminen, arvokas ja merkitykselliseksi koettu elämä
Työn tarkoitus	yhteiskunnallisten epäkohtien korjaaminen, hyvän tulevaisuuden rakentaminen
Luonnonvarat	jätettä ei ole – on vain raaka-ainetta
Energia	puhdas energia

Salonen, A. (2019). Transformative responses to sustainability. In: Leal Filho W. (Ed.) Encyclopedia of Sustainability in Higher Education. Cham: Springer

Salonen, A. & Joutsenvirta, M. (2018). Vauraus ja sivistys yltäkylläisyyden ajan jälkeen. Aikuiskasvatus 38(2), 84-101

Salonen, A. & Åhlberg, M. (2012). The Path towards Planetary Responsibility – Expanding the Domain of Human Responsibility Is a Fundamental Goal for Life-Long Learning in a High-Consumption Society. Journal of Sustainable Development, 5(8), 13-26.

70% suomalaisista toivoo,
että koronavirusepidemia
on alku kehitykselle, jonka myötä
kuluttaminen vähenee pysyvästi.

LOPUKSI

Mitä jokainen ihminen tavoittelee joka päivä?

a) Olen kelpaava, arvostettu ja rakastettu.

b) Riitän sellaisena kuin olen.

c) Kuulun yhteisöön, joka on sitoutunut hyvään ja toimii päättäväisesti hyvän tulevaisuuden puolesta.

Elinvoima vahvistuu olosuhteissa, joissa on mahdollista kokea

- arvostusta ja kunnioitusta
- pätevyyttä ja osaamista
- itsensä ylittämistä ja likoon laittamista
- liittymistä ja kuulumista, sekä
- mielen ylevöitymistä ja elämästä haltioitumista.

Kiitos!

Arto O. Salonen

www.artosalonen.com

@artoOsalonen